

HE 30/2007 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi jätelain ja rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi jätelakia ja rikoslain ympäristön turmelemista koskevaa pykälää. Jätelain muutoksella annettaisiin jätteiden siirrosta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1013/2006 täydentävät jätteiden siirtojen rajoituksia, toimivaltaisia viranomaisia ja rangaistuksia koskevat säännökset. Rikoslain muutosesitys sisältää jätteiden siirtoa koskevaan asetukseen ja tietyistä fluoratuista kas-

vihuonekaasuista annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 842/2006 liittyvät rangaistussäännökset.

Esityksessä on otettu huomioon perustuslain säännökset ja jätteiden siirtoja koskevia nykyisiä alemmanasteisia säännöksiä sisällytettäisiin jätelakiin.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan samana päivänä kuin jätteen siirroista annettua asetusta aletaan soveltaa eli 12 päivänä heinäkuuta 2007.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA JA EHDOTETUT MUUTOKSET.....	3
1.1 Nykyinen ja uusi jätteesiirtoasetus	3
1.2 Jätteistä annetun direktiivin toimeenpano	4
1.3 Jätteiden siirtoja koskevat säännökset ja ehdotetut jätelain muutokset	5
1.4 Rikoslain 48 luvun 1 §	6
2 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
3 ASIAN VALMISTELU	7
4 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1 Lakiehdotusten perustelut.....	8
1.1 Jätelaki.....	8
1.2 Rikoslain 48 luvun 1 §.....	10
2 Voimaantulo	10
LAKIEHDOTUKSET	11
jätelain muuttamisesta	11
rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	14
LIITE	16
RINNAKKAISTEKSTIT	16
jätelain muuttamisesta	16
rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta.....	23

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset**1.1 Nykyinen ja uusi jätteensiirtoasetus**

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006 jätteiden siirrosta, jäljempänä jätteensiirtoasetus, annettiin 14 päivänä kesäkuuta 2006 ja sitä sovelletaan 12 päivästä heinäkuuta 2007. Se korvaa nykyisin voimassaolevan jätteensiirtoasetuksen eli Euroopan yhteisössä, Euroopan yhteisöön ja Euroopan yhteisöstä tapahtuvien jätteiden siirtojen valvonnasta ja tarkastamisesta 1 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 259/93. Nykyinen ja uusi jätteensiirtoasetus ovat perusperiaatteiltaan varsin samanlaisia, mutta uudessa jätteensiirtoasetuksessa on jätteiden siirtoja koskevia menettelyjä ja niiden edellytyksiä uudistettu ja selkeytetty.

Jätteensiirtoasetus koskee kaikenlaisten jätteiden siirtoja yhteisössä ja tuontia yhteisöön tai vientiä yhteisöstä. Jätteensiirtoasetus koskee myös jätteiden siirtoja poikkeustilanteissa, kuten kriisi- tai sotatilanne. Jätteensiirtoasetus koskee myös maan sisäisiä jätteiden siirtoja, mutta jäsenmaa voi päättää jätteensiirtoasetuksen mukaisesti itse, miten kotimaisia jätteiden siirtoja säännellään.

Jätteiden siirtojen valvontajärjestelmän keskeinen väline on jättesirroista lähtömaan, vastaanottavan maan ja kauttakulkumaan toimivaltaiselle viranomaiselle tehtävät ilmoitukset ja viranomaisten suostumukset. Jätteiden siirtojen tulee täyttää jätteensiirtoasetuksen säännökset ja toimivaltainen viranomainen voi asetuksen mukaisesti rajoittaa tai kieltää siirtoja. Säännösten vastainen jätteen siirto on joko saatava säännösten mukaiseksi tai palautettava lähtömaahan.

Jätteensiirtoasetuksella pyritään suojelemaan ympäristöä ja terveyttä siirtojen haitallisilta vaikutuksilta. Vaarallisten jätteiden vienti yhteisöstä sekä hyödynnettäväksi että käsiteltäväksi muualle kuin EU-tai OECD-maihin tai Liechtensteiniin on kielletty. Jätteensiirtoasetuksella pyritään turvaamaan, että jäsenmaassa on riittävästi jätteenkäsittely-

kapasiteettia ei-hyödynnettäville jätteille jättestä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (2006/12/EY) omavaraisuusperiaatteen mukaisesti ja että yhteisön asettamat jätteiden hyödyntämistavoitteet voidaan jäsenmaassa saavuttaa.

Jätteensiirtoasetuksen säännökset vaihtelevat sen mukaan siirretäänkö jäte hyödynnettäväksi vai käsiteltäväksi, lopullisesti vai väliaikaisesti hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi, kuinka haitallista jäte on ja mihin jäte siirretään. Hyödynnettävät haitattomat jätteet eli niin kutsutut vihreän jäteluettelon jätteet eivät kuulu ilmoitusmenettelyn piiriin.

Jätteensiirtoasetuksilla on saatettu yhteisössä voimaan Baselin yleissopimus vaarallisten jätteiden maan rajojen ylittävistä siirroista ja käsittelyn valvonnasta (SopS 45/1992), jäljempänä Baselin yleissopimus ja OECD:n neuvoston päätös hyödynnettävien jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen valvonnasta C(2001)107 (lopullinen), jäljempänä OECD-päätös. Euroopan talousalueesta annetun sopimuksen nojalla jätteensiirtoasetusta on noudatettu myös ETA-maissa. Pääosa Baselin yleissopimuksen velvoitteista ja kaikki OECD-päätöksen velvoitteet on sisällytetty jätteensiirtoasetukseen. Baselin yleissopimuksen määräykset on hyväksytty lailla vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (361/1992). Vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen voimaansaattamisesta ja sen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta annetulla asetuksella (88/1995) on yleissopimuksen 5 artiklassa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi Suomessa säädetty Suomen ympäristökeskus ja samassa artiklassa tarkoitetuksi yhteysyksiköksi ympäristöministeriö. Tällä esityksellä ei muutettaisi näitä säädöksiä.

Jätteensiirtoasetus velvoittaa jäsenvaltioita säätämään tai päättämään tietyistä seikoista kansallisesti. Tällaisia asioita ovat 50 artiklan

mukaiset seuraamukset, 53 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja 54 artiklan mukainen yhteyshenkilö.

Jätteensiirtoasetuksen perusteella jäsenmaa voi antaa kansallisia säännöksiä tietyistä seikoista. Tällaisia ovat

1) jätteensiirtoasetuksen 4 artiklan 5 kohdan 2 alakohdan oikeus huolehtia rahoitusvakuutta koskevista velvoitteista myöhemmin kuin ilmoituksen teon yhteydessä,

2) 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukainen mahdollisuus rajoittaa jätteiden siirtoja käsiteltäväksi jätteistä annetun direktiivin 2006/12/EY mukaisesti läheisyys-, hyödyntämisen ensisijaisuus- ja omavaraisuusperiaatteiden soveltamiseksi kansallisella tasolla,

3) 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukainen oikeus rajoittaa siirtoja käsiteltäväksi tai 12 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukainen oikeus rajoittaa siirtoja hyödynnettäväksi ympäristönsuojeluun, yleiseen järjestykseen tai terveyden suojeluun liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

4) 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen oikeus rajoittaa siirtoja käsiteltäväksi tai 12 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukainen oikeus rajoittaa siirtoja hyödynnettäväksi, jos ilmoituksen tekijän tai vastaanottajan on todettu syyllistyneen laittomaan jätteiden siirtoon tai muuhun laittomaan ympäristönsuojeluun liittyvään toimintaan,

5) 11 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukainen oikeus rajoittaa jätteiden siirtoja käsiteltäväksi, jos jäsenmaa on käyttänyt Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesta oikeuttaan kieltää vaarallisten tai kyseisen yleissopimuksen liitteessä II lueteltujen jätteiden tuontia,

6) 11 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukainen oikeus rajoittaa jätteiden siirtoja käsiteltäväksi omavaraisuus-, läheisyys- ja hyödyntämisen ensisijaisuusperiaatteiden mukaisesti ja jättesuunnitelman mukaisesti,

7) 12 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukainen oikeus rajoittaa suunniteltua siirtoa tai jätteen hyödyntämistä, koska ne eivät olisi lähtömaan jätteen hyödyntämiseen liittyvän kansallisen lainsäädännön mukaisia,

8) 12 artiklan 1 kohdan k alakohdan mukainen oikeus rajoittaa jätteiden siirtoja hyödynnettäväksi jos kyseistä jätettä ei käsitellä jätteistä annetun direktiivin 2006/12 /EY 7

artiklan mukaisesti laadittuja jätehuoltosuunnitelmia noudattaen siten, että varmistetaan yhteisön lainsäädännössä vahvistettujen oikeudellisesti sitovien hyödyntämis- tai kiertäysvelvoitteiden täyttäminen,

9) 18 artiklan 3 kohdan mukainen jäsenvaltion oikeus pyytää hyödynnettävien haitattomien jätteiden nk. eli vihreiden jätteiden siirroista tietoja tarkastuksia, täytäntöönpanoa, suunnittelua ja tilastointia varten,

10) 28 artiklan 1 kohdan mukainen oikeus käsitellä sellaista jätettä kansallisen lainsäädännön mukaan, joiden luokittelusta lähtömaan ja vastaanottomaan toimivaltaiset ovat erimielisiä,

11) 33 artiklan mukaiset jäsenvaltion sisäiset jätteiden siirrot,

12) 36 artiklan 3 ja 4 kohdan mukainen mahdollisuus jäsenvaltion säätää ympäristönsuojeluperusteella, että kyseisen artiklan vientikielto koskee sellaista jätettä, jota se muutoin ei koskisi tai että vientikielto ei koske sellaista jätettä, jota se muutoin koskisi, sekä

13) 55 artiklan mukainen oikeus nimetä tullitoimipaikat, joiden kautta yhteisöön tulevat tai yhteisöstä lähtevät jätteiden siirrot tulee hoitaa.

Lisäksi jäsenvaltiot voivat 30 artiklan mukaan maantieteellisen tai väestöllisen erityisolosuhteiden vaatimissa poikkeustapauksissa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia, joilla helpotetaan tiettyjä rajajätevirtoja koskevia ilmoitus menettelyjä silloin, kun on kyse rajat ylittävistä siirroista kyseisen jäsenvaltion välisellä raja-alueella.

Jätteensiirtoasetuksen 41 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat poikkeustapauksessa tehdä kahdenvälisiä sopimuksia ja järjestelyjä tiettyjen jätteiden käsittelemiseksi, muiden kuin Baselin yleissopimuksen osapuolina olevan maan kanssa tai kriisi- tai sotatilanteessa olevan alueen jäte-huollosta, jos kyseisen jätteen huolto ei tapahdu lähtömaassa ympäristön kannalta hyväksyttävällä tavalla.

1.2 Jätteistä annetun direktiivin toimeenpano

Jätteistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/12/EY sääde-

tään yhteisön jätepolitiikan perusteista. Merkityksellisiä jätteiden siirtojen kannalta ovat erityisesti direktiivin omavaraisuuden, läheisyyden ja hyödyntämisen ensisijaisuuden periaatteet. Direktiivin 5 artiklassa säädetään, että jätteenkäsittelylaitosten verkoston on oltava sellainen, että yhteisö tulee kokonaisuudessaan omavaraiseksi jätteenkäsittelyssä ja jäsenvaltion pääsevät kukin erikseen lähemmäksi tätä tavoitetta. Näitä periaatteita toteutetaan jäsenmaissa sekä lainsäädännön että kansallisten jätesuunnitelmien avulla. Jätelakiin (1072/1993) on otettu jätteiden käsittelyn omavaraisuus- ja läheisyysperiaate ja valtioneuvoston vuonna 1998 hyväksymässä valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa on näitä periaatteita täsmennetty. Mainittujen periaatteiden mukaisesti ehdotetaan eräitä kansainvälisiä jätesiiroja edelleen rajoitettavaksi kuten nykyisinkin.

1.3 Jätteiden siirtoja koskevat säännökset ja ehdotetut jätelain muutokset

Jätelaissa jätteen Suomessa tapahtuvaan siirtoon liittyviä säännöksiä ovat erityisesti 6 §:n jätehuollon järjestämisestä koskevat yleiset velvollisuudet, 15 §, joka säätelee jätteen luovuttamista ja vastaanottajan velvollisuuksia, sekä 49 §, jonka mukaan muun muassa jätteen ammattimaisesta keräämisestä ja kuljettamisesta on tehtävä ilmoitus jätetiedostoon. Jäteasetuksen (1390/1993) 2 luvun jätehuollon järjestämisestä koskevat yleiset laatuvaatimukset koskevat myös jätteiden kotimaisia siirtoja. Jäteasetuksen 11 a – 11 j §:ssa ja jätteiden kansainvälisiä siirtoja koskevasta valtakunnallisen jätesuunnitelman osasta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (495/1998) on tarkempia säännöksiä jätteiden kansainvälisistä siirroista. Valtioneuvoston päätös ongelmajätteistä annettavista tiedoista sekä ongelmajätteiden pakkaamisesta ja merkitsemisestä (659/1996) koskee myös jätteiden kotimaisia siirtoja.

Ehdotetuista muutoksista osa on jätelain aiempien viittaussäännösten uusimista, kuten jätelain 45 §:n yleisviittaus jätteensiirtoasetukseen ja 60 §:n jäterikkomusta koskeva viittaus. Lisäksi täsmennettäisiin viran-

omaisten tehtäviä. Laissa säädettäisiin myös eräistä asioista, jotka koskevat mm. siirtojen rajoittamista ja joista aiemmin on säädetty jätteasetuksessa ja edellä mainitussa jätteiden kansainvälisiä siirtoja koskevassa valtioneuvoston päätöksessä.

Suomen ympäristökeskus säilyisi jätteen-siirtoasetuksen toimivaltaisena viranomaisena, joka myöntää luvan jätteen siirtoon ja tarvittaessa antaisi lisämääräyksiä tai määräisi jätteen palauttamisesta. Suomen ympäristökeskus toimisi myös jätteensiirtoasetuksen mukaisena yhteyshenkilönä, joka on vastuussa henkilöiden ja yritysten tiedusteluihin vastaamisesta ja neuvonnasta. Lisäksi Suomen ympäristökeskuksen tehtäviin tulisi avustaa muiden valtioiden toimivaltaisia viranomaisia jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa. Tullilaitoksen tehtävät eivät käytännössä muuttuisi, mutta tehtäviä täsmennettäisiin laissa. Tullin rooli on keskeinen rajoilla tapahtuvassa jätteiden siirtojen valvonnassa.

Valtakunnallinen jätesuunnitelma on muutoin ei-sitova, mutta jätelain 40 §:n 3 momentin mukaan jätteen siirtoja koskevan valtakunnallisen jätesuunnitelman osan ympäristöministeriö voi määrätä sitovasti noudatettavaksi. Valtaosa sen nojalla annetun valtioneuvoston päätöksen säännöksistä on tullut tarpeettomiksi uuden jätteensiirtoasetuksen myötä. Sen vuoksi esitetään, että valtioneuvoston päätös kumottaisiin ja sen tarpeelliset säännökset, jotka koskevat käsiteltävien jätteiden siirtojen rajoituksia, sisällytettäisiin jätelakiin.

Jäteasetuksen säännös, jonka mukaan Suomen ympäristökeskus voisi kieltää jätteensiirtoasetuksen mukaisesti jätteen siirron, jos ilmoituksen tekijä tai jätteen vastaanottaja on aiemmin syyllistynyt tahalliseen tai törkeästä huolimattomuudesta tehtyyn laittomaan siirtoon tai muuhun ympäristönsuojeluun liittyvään laittomaan toimintaan sisällytettäisiin jätelakiin. Jätteensiirtoasetuksessa asiasta säädetään 11 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 12 artiklan 1 kohdan d alakohdassa. Jätelakiin sisällytettäisiin myös jäteasetuksen säännös, jonka nojalla Suomen ympäristökeskus voisi jätteen haltijan selvityksen nojalla päättää, että jätteensiirtoasetuksen 36 artiklan vientikielto ei koske tiettyä jätettä, jolla ei ole jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettua

haitallista ominaisuutta. Vastaavasti Suomen ympäristökeskus voisi edelleen päättää, että jäte, joka ei sisälly haitallisten jätteiden luetteloon, kuuluu vientikiellon piiriin, jos sillä on jokin jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu haitallinen ominaisuus.

1.4 Rikoslain 48 luvun 1 §

Jätteensiirtoasetuksen 50 artiklassa edellytetään jäsenvaltioiden säätävän jätteensiirtoasetuksen säännösten rikkomuksiin sovellettavista seuraamuksista. Rikoslain 48 luvun 1 §:ssä on viittaus nykyisin voimassaolevaan jätteensiirtoasetukseen (ETY) N:o 259/93. Viittaus ehdotetaan muutettavaksi uuteen jätteensiirtoasetukseen (EY) N:o 1013/2006. Viittaus olisi luonteeltaan yleinen, koska jätteensiirto-asetuksen laajuuden ja yksityiskoh-taisuuden vuoksi yksilöidymmästä tunnus-merkistökuvauksesta tulisi laaja. Jätteensiirtoasetuksen 2 artiklan 35 kohdassa määritellään laitton siirto. Jätteensiirtoasetuksen vastaisista toimista voi aiheutua ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle. Tällaisia tekoja tai laiminlyöntejä voisivat olla vaarallisen jätteen hylkääminen tai epäasianmukainen varastointi, sijoittaminen maanpäälle tai veteen taikka polttaminen. Vähäisemmästä jätteen-siirtoasetuksen rikkomisesta, myös olennai-sesta menettelyä koskevien säännösten rikkomisesta säädettäisiin jätelaissa.

Fluoratut kasvihuonekaasut, jäljempänä F-kaasut, aiheuttavat ilmastonmuutosta, minkä vuoksi tiettyjen F-kaasujen päästöjä valvotaan ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksen Kioton pöytäkirjalla (SopS 13/2005). F-kaasuilla tarkoitetaan fluorihilivetyä, perfluorihilivetyä ja rikkiheksafluoridia. Fluorihilivetyä eli HFC-yhdisteitä käytetään pääasiassa kyl-mäaineina, puhdistusliuottimina ja sauma-eristeiden ponneaineina. Perfluorihilivetyä eli PFC-yhdisteitä käytetään puolijohteiden valmistuksessa ja puhdistusliuottimina. Rik-kiheksafluoridia eli SF₆-yhdistettä käytetään puolestaan suurjännitekytkintälaitteissa sekä magnesiumin painevalussa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus tietyistä fluoruista kasvihuonekaasuista (EY) N:o 842/2006, jäljempänä F-kaasuasetus, annettiin 17 päivänä toukokuuta 2006 ja se tuli voimaan 4 päivänä heinäkuuta 2006. Asetusta aletaan soveltaa asteittain 4 päivänä heinäkuuta 2006 ja 4 päivänä heinäkuuta 2007.

Asetuksessa säädetään laitteiden tarkastus-velvoitteesta, F-kaasujen talteenottovelvoitteesta niiden asianmukaisen kierrätyksen, re-generoinnin tai hävittämisen varmistamiseksi, henkilöstön vähimmäispätevyysvaatimuk-sista, tietojen ilmoittamisvelvollisuudesta, laitteiden ja tuotteiden merkintävaatimuksis-ta, markkinoille saattamisesta sekä F-kaasujen käyttökiellosta eräissä teollisuus-prosesseissa ja käyttökohteissa, esimerkiksi autojen renkaissa ja jalkineissa. F-kaasuasetuksen 13 artiklassa edellytetään jä-senvaltioiden säätävän F-kaasuasetuksen säännösten rikkomuksiin sovellettavista seu-raamuksista.

F-kaasuasetuksen vastaisilla teoilla tai lai-minlyönneillä voidaan aiheuttaa ympäristön-suojelun kannalta vakavia seurauksia, sillä asetuksella säännelty fluoratut kasvihuone-kaasut ovat ilmastonmuutosta edistävinä ym-päristölle erityisen haitallisia kaasuja. Rikos-lain 48 luvun 1 §:n mukaan rangaistavia te-koja voisivat olla F-kaasuasetuksen käyttö-kiellojen rikkominen tai F-kaasujen vuotojen ehkäisemisen laiminlyöminen aineen käytön tai talteenoton yhteydessä. Rikoslain 48 lu-vun 1 §:ää on sen vuoksi tarpeen muuttaa si-ten, että ympäristön turmelemisrikoksen tun-nusmerkistön voisi täyttää myös F-kaasuasetuksen säännösten vastainen toimin-ta, josta seuraamuksena voisi olla myös van-keusrangaistus. F-kaasuasetuksen vastaiset teot olisivat silloin rangaistavuuden suhteen samassa asemassa kuin muut kemikaalilain tai ympäristönsuojelulain taikka EY:n asetus-ten haitallisia aineita koskevien säännösten vastaiset teot. Muista F-kaasuasetuksen rik-komuksista säädettäisiin ympäristönsuojelu-laissa (86/2000).

F-kaasuja koskeva rikoslain muutos on yh-distetty jätteiden siirtoja koskevaan rikoslain muutokseen säädösteknisistä syistä jotta väl-tytään saman säännöksen muuttamisesta ly-hin väliajoin.

2 Esityksen vaikutukset

Tällä esityksellä ei ole merkittäviä lisävaikutuksia siihen verrattuna, mitä uudesta jätteensiirtoasetuksesta muutoinkin johtuu. Uuden jätteensiirtoasetuksen säännökset jossain määrin lisäävät yritystoiminnan kustannuksia ja rajoittavat jätteiden siirtoja. Ehdotetut jätelain muutokset perustuvat pääosin aiemmin voimassaoleviin jättesiirtoja koskeviin säännöksiin ja koskevat käsiteltäviä jätteitä. Nykytilanteeseen verrattuna kansallisten rajoitusten ala supistuu. Suomen ja muiden jäsenmaiden jättesuunnitelmista saattaa myös seurata rajoituksia sekä jätteiden maahan- tuontiin että jätteiden maastavientiin. Suomessa uudistetaan valtakunnallista jättesuunnitelmaa parhaillaan ja siinä yhteydessä on mahdollista arvioida uudelleen myös jätteiden siirtoja koskevia rajoituksia.

3 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu ympäristöministeriössä ja Suomen ympäristökeskuksessa. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, Suomen ympäristökeskukselta, Tullihallitukselta ja Elinkeinoelämän keskusliitolta. Lausunnot on otettu huomioon esitystä laadittaessa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Rikoslain muutosesitys sisältää myös tiettyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 842/2006 edellytetyt rangaistussäännökset. Hallituksen esitys muista F-kaasuasetuksen voimaantulon edellyttämistä muutoksista on tarkoitus antaa syksyllä eduskunnalle. Rangaistussäännökset perustuvat pääasiassa F-kaasuasetuksen ai-neellisiin säännöksiin.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys laeiksi kemikaalilain sekä rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta (HE 3/2007), joka on tarpeen ottaa huomioon tämän esityksen käsittelyssä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Jätelaki

3 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin uudeksi 13 kohdaksi lisättäisiin jätteen kansainvälisen siirron määritelmä. Määritelmä olisi tarpeen sen vuoksi, että jätteensiirtoasetuksen 2 artiklan 34 kohdassa on määritelty jätteen siirto, mutta ei kansainvälistä siirtoa. Kansainvälinen siirto olisi jätteen siirto Suomesta unionin jäsenvaltioon ja jäsenvaltiosta Suomeen vienti Suomesta unioniin kuulumattomaan maahan tai sellaisesta maasta Suomeen, sekä jätteen siirto unioniin kuulumattomasta maasta toiseen Suomen alueen kautta. Momentin 11 ja 12 kohtiin tehtäisiin 13 kohdan lisäämisestä johtuvat kirjoitustekniset muutokset.

36 §. Valtakunnalliset viranomaiset Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin uuden jätteensiirtoasetuksen mukaisesti. Suomen ympäristökeskus toimisi edelleen jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena, kuten nykyisinkin. Vastaava säännös sisältyy nykyisin lain 45 §:n 2 momenttiin. Suomen ympäristökeskus jatkaisi myös jätteensiirtoasetuksen mukaisena yhteyshenkilönä, jota koskevaa säännöstä ei aiemmin ole ollut laissa. Suomen ympäristökeskuksen tehtäväksi annettaisiin myös toimia yhteistyössä toisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteensiirtoasetuksen 50 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Jätteensiirtoasetuksen 53 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on nimettävä asetuksen täytäntöönpanosta vastaava yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen.

39 §. Muut viranomaiset Tullitoimipaikoilla on keskeinen merkitys valvottaessa kansainvälisiä jättesiirtoja, koska ne ovat useissa tapauksissa ainoa kenttävalvontaviranomainen. Tullin tehtävänä olisi tarvittaessa pysäyttää siirto, joka ei täytä jätteensiirtoasetuksen tai tämän lain vaatimuksia ja ilmoittaa asiasta Suomen ympäristökeskukselle, joka päättäisi jatkotoimista ilman viivytystä.

40 §. Valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma Pykälän 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska sen sisältämä valtuus ei täytä perustuslain vaatimuksia ja tarvittavat säännökset on tarkoitus sisällyttää lakiin.

45 §. Jätteen siirto Pykälän 1 momentissa viitattaisiin uuteen jätteensiirtoasetukseen. Jätteen siirroista yksinomaan jäsenvaltion sisällä säädetään jätteensiirtoasetuksen 33 artiklassa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on luotava asianmukainen jätteiden siirtojen valvonta- ja tarkastusjärjestelmä, jota sovelletaan yksinomaan niiden lainkäyttövaltaan kuuluvalla alueella. Yksinomaan Suomen alueella tapahtuvaan jätteensiirtoon sovellettaisiin jätelakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin, koska 2 momentin mukainen Suomen ympäristökeskuksen valvontavollisuus mainittaisiin 36 §:n 2 momentissa ja 3 momenttia ei ole tarpeen sisällyttää lakiin.

46 §. Jätteen siirto käsiteltäväksi toiseen maahan Vastaava säännös sisältyy nykyisin jätteiden kansainvälisiä siirtoja koskevasta valtakunnallisen jätesuunnitelman osasta annetun valtioneuvoston päätöksen 4 §:ään. Mainitun 4 §:n 5-kohta jätettäisiin kuitenkin pois, koska raja-alueita koskevasta yhteistyöstä säädettaisiin uudessa 48 a §:ssä. Tarkoituksena on turvata jätteiden käsittelyn omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteiden noudattaminen Suomessa jätedirektiivin 5 artiklan mukaisesti. Jätteensiirtoasetuksessa asiasta säädetään 11 artiklan 1 kohdan a- ja g-kohdissa.

47 §. Jätteen siirto käsiteltäväksi Suomeen Säännös sisältyy pääosin nykyisin 46 §:ssä mainitun valtioneuvoston päätöksen 6 §:ään. Käsittelyn olisi kuitenkin tapahduttava vuoden kuluessa jätteen vastaanotosta, eikä 180 vuorokauden kuluessa, kuten nykyisin. Myös tämän säännöksen tarkoituksena on turvata jätteiden käsittelyn omavaraisuus- ja läheisyysperiaatteiden noudattaminen Suomessa jätedirektiivin 5 artiklan mukaisesti. Jätteensiirtoasetuksessa asiasta säädetään 11 artiklan 1 kohdan a- ja g-kohdissa. Suluissa olevat koodit viittaavat seuraaviin jäteasetuksen liit-

teessä 6 tarkoitettuihin käsittelypaikkoihin tai -toimintoihin:

1) sijoittaminen maahan tai maan päälle (D 1) tai erityisesti suunnitellulle kaatopaikalle (D 5) taikka poltettavaksi (D 10),

2) biologinen käsittely (D 8) tai fysikaalis-kemiallinen käsittely (D 9) varten, ja

3) maaperäkäsittely (D 2), syväinjektoiminen (D 3), allastaminen (D 4), päästäminen vesistöön (D 6) tai mereen (D 7), polttaminen merellä (D 11) tai pysyvä varastoiminen (D 12).

48 §. Siirron kieltäminen aiemman laitto-
man siirron vuoksi Vastaava säännös sisältyy nykyisin jäteasetuksen 11 d §:ään. Säännös siirrettäisiin jäteasetuksesta lakiin, koska se koskee yksilön oikeuksia. Säännöstä muutettaisiin jätteen siirtoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 12 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaisesti siten, että edellytyksenä jätteen kansainvälisen siirron kieltämiselle olisi se, että aiempi laitton siirto on todettu tuomiolla tai päätöksellä. Päätöksellä tarkoitettaisiin toimivaltaisen viranomaisen valituskelpoista lainvoimaista päätöstä. Jätteen siirtoasetuksen 11 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 12 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan toimivaltainen viranomainen voisi edellä kuvatuissa tapauksissa esittää perustellun vastalauseen eli kieltää siirron.

48 a §. Jätteen siirto raja-alueella Jätteen siirtoasetuksen 30 artiklan mukaisin edellytyksin jäsenmaat voivat tehdä kahdenvälisiä sopimuksia, joilla helpotetaan tiettyjä jätevirtoja koskevia menettelyjä raja-alueilla. Pykälässä viitattaisiin näihin sopimuksiin. Tarkoituksena on neuvotella sopimukset Ruotsin ja Norjan kanssa lähinnä yhdyskuntajätteiden huollon yhteistyöhön liittyvistä yksinkertaisetuista menettelyistä.

48 b §. Jätteen siirtoasetuksen vientikiellon soveltaminen poikkeustapauksessa Vastaava jäteasetuksen 11 j § siirrettäisiin jätelakiin. Säännökseen tehtäisiin uudesta jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 3 ja 4 kohdasta johtuva muutos viitattavaan artiklaan ja korvattaisiin uuden jätteen siirtoasetuksen mukaisesti jätteen haltija termillä ilmoituksen tekijä ja tuontimaa vastaavasti termillä vastaanotto-maa. Suomen ympäristökeskus voisi päättää, että jätteiden jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto viedä jätettä

maahan joka ei sovelleta OECD:n päätöstä hyödynnettävien jätteiden siirrosta ei koskisi jätettä, josta ilmoituksen tekijä voi osoittaa, ettei jätteessä ole säännöksessä tarkoitettuja haitallisia ominaisuuksia tai vastaavasti, että vientikielto koskee jätettä, joka vaikka kyseisen jätelaji on ei-vaarallisten jätteiden luettelossa, kuitenkin omaa sellaisia ominaisuuksia, että jäte on luokiteltava vaaralliseksi.

48 c §. Jätteen siirtoasetuksen 18 artiklan mukaisen jätteen kansainvälinen siirto Jätteen siirtoasetuksen 18 artikla koskee käytännössä ei-vaarallista jätettä, joka siirretään hyödynnettäväksi sekä niiden seoksia (jätteen siirtoasetuksen liitteet III, IIIA ja IIIB). Tällaisten jätteiden siirroissa ei ole kirjallista ilmoitus- ja hyväksymismenettelyä, vaan jätteiden mukana on pidettävä siirtoasiakirja ja siirron järjestävän henkilön ja vastaanottajan välillä tulee olla sopimus jätteen hyödyntämisestä. Jätteen siirtoasetuksen 18 artikla oikeuttaa jäsenvaltiot kansallisessa lainsäädännössä säätämään tietojen toimittamisesta tarkastuksia, täytäntöönpanoa, suunnittelua ja tilastointia varten. Säännöksen perusteella Suomen ympäristökeskus voisi pyytää jätteen kansainvälisestä siirrosta vastaavalta tai sellaisen jätteen kuljettajalta jätteen siirtoasetuksen liitteen VII mukaisia tietoja tarkastuksia ja täytäntöönpanoa varten.

60 §. Jäterikkomus Jäterikkomuksen tunnusmerkistö vastaisi rikoslain 48 luvun 1 §:ää kutienkin siten, että tunnusmerkistössä ei edellytettäisi rikoslaissa mainittuja seuraamuksia. Rangaistavaa olisi jätteen tuominen maahan, vieminen maasta tai siirtäminen Suomen alueen kautta tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteen siirtoasetuksen vastaisesti. Jätteen siirtoasetuksen 50 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä jätteen siirtoasetuksen säännösten rikkomuksiin sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että niitä sovelletaan käytännössä. Seuraamusten on artiklan mukaan oltava tehokkaita, oikeasuhtaisia ja varottavia. Seuraamuksista jätteen siirtoasetuksen rikkomisesta säädettäisiin myös rikoslain 48 luvun 1 §:ssä.

74 §. Tarkemmat säännökset Säännöksen 9 kohdasta poistettaisiin viittaus säätää asetuksella jätteen kansainvälisen siirron hyväksymisestä, koska, tarvittavat jäteasetuksen säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi lakiin. Säännöksessä tarkoitetun asetuksen antaisi valtioneuvosto.

1.2 Rikoslain 48 luvun 1 §

Pykälään lisättäisiin viittaukset EY:n jätteen siirtoasetukseen ja EY:n F-kaasuasetukseen. Jätteen siirrossa rangaistavaa olisi jätteen tuominen maahan, vieminen maasta tai siirtäminen Suomen alueen kautta jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätelain 45 §:n 1 momentissa mainitun jätteen siirtoasetuksen vastaisesti siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle. Vastaavasti rangaistavaa olisi F-kaasuasetuksen vastaisesti esimerkiksi rikkoa F-kaasuasetuksen käyttökieltoja tai laiminlyödä F-kaasujen vuotojen ehkäiseminen aineen käytön tai talteenoton yhteydessä.

2 Voimaantulo

Laki jätelain muuttamisesta on ehdotetaan tulemaan voimaan samaan aikaan kun jätteen siirtoasetuksen voimaantulon siirtymäaika päättyy eli 12 päivänä heinäkuuta 2007. Jätteen siirtoon, jonka Suomen ympäristökeskus on hyväksynyt tai josta sille on ilmoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja joista vastaanottomaan toimivaltainen viranomais on antanut vastaanottovahvistuksen, sovellettaisiin kuitenkin ehdotetun lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain toimeenpanoa edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta ehdotetaan myös tulemaan voimaan 12 päivänä heinäkuuta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnalle hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

*Lakiehdotukset***1.****Laki****jätelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 40 §:n 3 momentti,
muutetaan 3 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta, 36 §:n 2 momentti, 39 §:n 1 momentti, 45 § ja
 60 § sekä 74 §:n johdantokappale ja 9 kohta,
 sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentin 12 kohta laissa 1015/1996, 36 §:n 2 momentti ja
 45 § laissa 63/1995 ja 60 § laissa 452/2004, sekä
lisätään 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1015/1996, uusi
 13 kohta, lakiin siitä lailla 91/2000 kumotun 46-48 §:n tilalle uusi 46-48 § ja lakiin uusi 48 a-
 48 c § seuraavasti:

3 §*Määritelmät*

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *käsittelyllä* toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen;

12) *valvontaviranomaisella* alueellista ympäristökeskusta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista sekä muutakin viranomaista siltä osin kuin sille on annettu tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä valvontatehtäviä;

13) *jätteen kansainvälisellä siirrolla* jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006, jäljempänä jätteensiirtoasetus, mukaista jätteen siirtoa Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon ja Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen, jätteen vientiä Suomesta Euroopan unioniin kuulumattomaan maahan ja tuontia Euroopan unioniin kuulumattomasta maasta Suomeen joko suoraan tai unionin toisen jäsenvaltion kautta sekä jätteen siirtoa Euroopan unioniin kuulumattomasta maasta toiseen Suomen alueen kautta.

36 §*Valtakunnalliset viranomaiset*

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja yhteyshenkilö. Suomen ympäristökeskus valvoo jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevien säännösten noudattamista ja vastaa tarvittavasta yhteistyöstä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa.

39 §*Muut viranomaiset*

Jätteen kansainvälistä siirtoa sekä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun tuotteen maahan-tuontia ja maastavientiä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo myös tullilaitos. Jätteen kansainvälistä siirtoa tullilaitos valvoo toimialallaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Tullin on tarvittaessa pysäytettävä siirto, joka ei täytä jät-

teensiirtoasetuksen tai tämän lain vaatimuksia ja ilmoitettava asiasta Suomen ympäristökeskukselle, joka päättää jatkotoimista ilman viivytystä.

45 §

Jätteen siirto

Jätteen siirrosta ja siirron hyväksymisestä on voimassa, mitä jätteensiirtoasetuksessa sekä tässä laissa ja sen nojalla säädetään. Yksinomaan Suomen alueella tapahtuvasta jätteen siirrosta on kuitenkin voimassa, mitä siitä tässä ja sen nojalla laissa säädetään.

46 §

Jätteen siirto käsiteltäväksi toiseen maahan

Sen lisäksi, mitä 45 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää Suomesta toiseen maahan vain, jos:

- 1) Suomessa ei ole teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä taikka tarvittavia käsittelylaitoksia tai –paikkoja jätteen käsittelemiseksi hyväksyttävällä tavalla;
- 2) jäte käsitellään siellä ympäristönsuojelun kannalta olennaisesti paremmin kuin Suomessa;
- 3) jäte käsitellään siellä tavalla, joka olisi ympäristönsuojelun kannalta hyväksyttävä Suomessa ja joka on kustannuksiltaan olennaisesti edullisempi kuin käsittely Suomessa; tai
- 4) siirto tehdään uuden käsittelymenetelmän kokeilemiseksi tai kyseessä on muuta koetoimintaa varten tarpeellisen jäte-erän siirto.

47 §

Jätteen siirto käsiteltäväksi Suomeen

Sen lisäksi, mitä 45 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää Suomeen käsiteltäväksi, vain jos:

- 1) Suomessa syntyvien jätteiden käsittely ei tämän vuoksi esty eikä viivästy;
- 2) jäte käsitellään ilman kohtuutonta viivästystä viimeistään vuoden kuluttua siirrosta; ja
- 3) jäte käsitellään käsittelylaitoksessa tai

–paikassa lupaehtojen ja toiminnalle muutoin asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Jätettä ei kuitenkaan saa siirtää Suomeen käsiteltäväksi, jos tarkoituksena on:

- 1) jätteen sijoittaminen maahan, maan päälle tai erityisesti suunnitellulle kaatopaikalle;
- 2) jätteen polttaminen muussa kuin ongelmajätteen polttoon erikoistuneessa laitoksessa;
- 3) jätteen biologinen tai fysikaalis-kemiallinen käsittely, jos tällaisessa käsittelyssä syntyvän jätteen jatkokäsittely vaikeuttaa Suomessa syntyvien jätteiden käsittelyä; tai
- 4) jätteen maaperäkäsittely, syväinjektointi, allastus, vesistöön tai mereen päästäminen, merellä polttaminen tai pysyvä varastointi.

48 §

Jätteen siirron kieltäminen aiemman laitto- *man siirron vuoksi*

Suomen ympäristökeskus voi jätteensiirtoasetuksen mukaisesti kieltää jätteen kansainvälisen siirron, jos ilmoituksen tekijän tai jätteen vastaanottajan on aiemmin lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä todettu syyllistyneen tahalliseen tai törkeästä huolimattomuudesta tehtyyn laittomaan siirtoon tai muuhun ympäristönsuojelullisista syistä laittomaan toimintaan.

48 a §

Jätteen siirto raja-alueella

Jätteen kansainväliseen siirtoon Suomen raja-alueilla sovelletaan, mitä siitä on jätteensiirtoasetuksen 30 artiklassa tarkoitettulla tavalla sovittu Suomen ja toisen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kesken.

48 b §

Jätteensiirtoasetuksen vientikiellon soveltaminen poikkeustapauksessa

Suomen ympäristökeskus voi jätteensiirtoasetuksen mukaisesti päättää:

1) että jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vientikielto ei poikkeustapauksessa koske tiettyä jätteen siirtoasetuksen liitteessä V tarkoitettua jätettä, jos ilmoituksen tekijä luotettavasti osoittaa, ettei kyseisellä jätteellä ole yhtään jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ominaisuutta; sekä

2) että jäte poikkeustapauksessa voidaan luokitella vaaralliseksi jätteeksi ja sen vuoksi soveltaa jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdan mukaista vientikieltoa, vaikka jätettä ei mainita jätteen siirtoasetuksen liitteessä V tai se mainitaan sanotun liitteen 1 osan B luettelossa, jos kyseisellä jätteellä on jokin jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ominaisuus.

Suomen ympäristökeskuksen on ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä ilmoitettava asiasta vastaanottomaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen on myös kunkin kalenterivuoden loppuun mennessä ilmoitettava tällaisesta päätöksestä ympäristöministeriölle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle.

48 c §

Jätteen siirtoasetuksen 18 artiklan mukaisen jätteen kansainvälinen siirto

Suomen ympäristökeskus voi pyytää jätteen kansainvälisestä siirrosta vastaavalta tai jätteen kuljettajalta jätteen siirtoasetuksen liitteessä VII tarkoitettuja tietoja jätteen siirtoasetuksen 18 artiklassa tarkoitetuista jätteistä, jos se on tarpeen tarkastuksia ja täytäntöönpanoa varten.

60 §

Jäterikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 5 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa, 6 §:n 1 momentin 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 17 §:n 1 momentissa, 18 c

§:n 4 momentin 2 kohdassa, 18 g §:n 4 momentissa, 18 n tai 19 §:ssä, taikka 50, 57 tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

2) laiminlyö 7–9 §:ssä, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 18 c–18 m §:ssä taikka 51 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden, taikka

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteen siirtoasetuksen vastaisesti, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *jäterikkomuksesta* sakkoon.

Jäterikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta rikkoo 13 §:n 1 momentin nojalla annettua määräystä tai laiminlyö 11 §:ssä, 20 §:n 1 tai 2 momentissa taikka 21, 49 tai 50 b §:ssä tarkoitettua velvollisuuden.

74 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

9) toiminnan ilmoittamisesta jätetiedostoon annettujen säännösten soveltamisesta sekä jätetiedostosta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

Jätteen siirtoon, jonka Suomen ympäristökeskus on hyväksynyt tai josta sille on ilmoitettu ennen tämän lain voimaantuloa ja josta vastaanottomaan toimivaltainen viranomainen on antanut vastaanottovahvistuksen, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain toimeenpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 48 luvun 1 § sellaisena
kuin se on laissa 138/2006, seuraavasti:

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta tai tuotetta taikka käyttää laitetta kemikaalilain taikka sen tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000, tietyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain

mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa taikka

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta taikka vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000, tietyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenisten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on

tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

Ympäristön turmelemisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta ryhtyy muuten kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla muuttamaan ympäristöä vastoin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), vesilain (264/1961) tai maanaineslain (555/1981) säännöksiä tai Saimaan

ja Vuoksen juoksutussääntöä taikka näiden nojalla annettuja säännöksiä, yleisiä tai yksittäis-tapausta koskevia määräyksiä taikka kaavaa tai lupaa siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vakavuudeltaan ympäristön pilaantumiseen rinnastettavaa muuttumista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Paula Lehtomäki*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

jätelain muuttamisesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *käsittelyllä* toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen; *sekä*

12) *valvontaviranomaisella* alueellista ympäristökeskusta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista sekä muutakin viranomaista siltä osin kuin sille on annettu tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä valvonta-tehtäviä.

11) *käsittelyllä* toimintaa, jonka tarkoituksena on jätteen vaarattomaksi tekeminen tai lopullinen sijoittaminen;

12) *valvontaviranomaisella* alueellista ympäristökeskusta ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaista sekä muutakin viranomaista siltä osin kuin sille on annettu tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä valvonta-tehtäviä;

13) *jätteen kansainvälisellä siirrolla jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006, jäljempänä jätteesiirtoasetus, mukaista jätteen siirtoa Suomesta toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon ja Euroopan unionin jäsenvaltiosta Suomeen, jätteen vientiä Suomesta Euroopan unioniin kuulumattomaan maahan ja tuontia Euroopan unioniin kuulumattomasta maasta Suomeen joko suoraan tai toisen yhteisön jäsenvaltion kautta sekä jätteen siirtoa Euroopan unioniin kuulumattomasta maasta toiseen Suomen alueen kautta.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

36 §

36 §

*Valtakunnalliset viranomaiset**Valtakunnalliset viranomaiset*

Suomen ympäristökeskus valvoo jätteen maahantuontia ja maastavientiä sekä siirtoa Suomen alueen kautta (jätteen kansainvälinen siirto) koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Suomen ympäristökeskus on jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja yhteyshenkilö. Suomen ympäristökeskus valvoo jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevien säännösten noudattamista ja vastaa tarvittavasta yhteistyöstä muiden toimivaltainen viranomaisten kanssa jätteen kansainvälisen siirron valvonnassa.

39 §

39 §

*Muut viranomaiset**Muut viranomaiset*

Jätteen kansainvälistä siirtoa sekä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun tuotteen maahantuontia ja maastavientiä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo myös tullilaitos.

Jätteen kansainvälistä siirtoa sekä 5 §:n 1 momentissa tarkoitettun tuotteen maahantuontia ja maastavientiä koskevien tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista valvoo myös tullilaitos. Jätteen kansainvälistä siirtoa tullilaitos valvoo toimialallaan yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Tullin on tarvittaessa pysäytettävä siirto, joka ei täytä jätteensiirtoasetuksen tai tämän lain vaatimuksia ja ilmoitettava asiasta Suomen ympäristökeskukselle, joka päättää jatkotoimista ilman viivytystä.

40 §

Valtakunnallinen ja alueellinen jätesuunnitelma

(kumotaan)

Jätteiden siirtoja koskevan valtakunnallisen jätesuunnitelman osan ympäristöministeriö voi määrätä sitovasti noudatettavaksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

45 §

45 §

Jätteen siirto

Jätteen siirto

Jätteen siirrosta ja siirron hyväksymisestä on voimassa, mitä säädetään Euroopan yhteisössä, Euroopan yhteisöön ja Euroopan yhteisöstä tapahtuvien jätteiden siirtojen valvonnasta ja tarkastamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 259/93, jäljempänä *jätteensiirto-asetus*, sekä mitä sen mukaisesti säädetään tai määrätään. Yksinomaan Suomen alueella tapahtuvasta jätteen siirrosta on kuitenkin voimassa, mitä siitä tässä laissa ja sen nojalla *jätteensiirtoasetuksen mukaisesti säädetään tai määrätään*.

Suomen ympäristökeskus on Suomessa jätteensiirtoasetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen jätteen kansainvälisissä siirroissa.

Suomen ympäristökeskus voi antaa yleisiä ohjeita jätteen kansainvälisistä siirroista

46 §

46 §

(kumottu lailla 91/2000)

Jätteen siirto käsiteltäväksi toiseen maahan

Sen lisäksi, mitä 45 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää Suomesta toiseen maahan vain, jos:

1) Suomessa ei ole teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä taikka tarvittavia käsittelylaitoksia tai -paikkoja jätteen käsittelemiseksi hyväksyttävällä tavalla;

2) jäte käsitellään siellä ympäristönsuojelun kannalta olennaisesti paremmin kuin Suomessa;

3) jäte käsitellään siellä tavalla, joka olisi ympäristönsuojelun kannalta hyväksyttävä Suomessa ja joka on kustannuksiltaan olennaisesti edullisempi kuin käsittely Suomessa; tai

4) siirto tehdään uuden käsittelymenetelmän kokeilemiseksi tai kyseessä on muuta koetoimintaa varten tarpeellisen jäte-erän siirto.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

47 §

47 §

(kumottu lailla 91/2000)

Jätteen siirto käsiteltäväksi Suomeen

Sen lisäksi, mitä 45 §:ssä säädetään, jätteen saa siirtää Suomeen käsiteltäväksi, vain jos:

1) Suomessa syntyvien jätteiden käsittely ei tämän vuoksi esty eikä viivästy;

2) jäte käsitellään ilman kohtuutonta viivästystä viimeistään vuoden kuluttua siirrosta; ja

3) jäte käsitellään käsittelylaitoksessa tai –paikassa lupaehtojen ja toiminnalle muutoin asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Jätettä ei kuitenkaan saa siirtää Suomeen käsiteltäväksi, jos tarkoituksena on:

1) jätteen sijoittaminen maahan, maan päälle tai erityisesti suunnitellulle kaatopaikalle;

2) jätteen polttaminen muussa kuin ongelmajätteen polttoon erikoistuneessa laitoksessa;

3) jätteen biologinen tai fysikaaliskemiallinen käsittely, jos tällaisessa käsittelyssä syntyvän jätteen jatkokäsittely vaikeuttaa Suomessa syntyvien jätteiden käsittelyä; tai

4) jätteen maaperäkäsittely, syväinjektointi, allastus, vesistöön tai mereen päästäminen, merellä polttaminen tai pysyvä varastointi.

48 §

48 §

(kumottu lailla 91/2000)

Jätteen siirron kieltäminen aiemman laitto-
man siirron vuoksi

Suomen ympäristökeskus voi jätteensiirtoasetuksen mukaisesti kieltää jätteen kansainvälisen siirron, jos ilmoituksen tekijän tai jätteen vastaanottajan on aiemmin lainvoimaisella tuomiolla tai päätöksellä todettu syyllistyneen tahalliseen tai törkeästi huolimattomuudesta tehtyyn laittomaan siirtoon tai muuhun ympäristönsuojelullisista syistä laittomaan toimintaan.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

48 a §

Jätteen siirto raja-alueella

Jätteen kansainväliseen siirtoon Suomen raja-alueilla sovelletaan, mitä siitä on jätteen siirtoasetuksen 30 artiklassa tarkoitetulla tavalla sovittu Suomen ja toisen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kesken.

48 b §

Jätteen siirtoasetuksen vientikiellon soveltaminen poikkeustapauksessa

Suomen ympäristökeskus voi jätteen siirtoasetuksen mukaisesti päättää:

1) että jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vientikielto ei poikkeustapauksessa koske tiettyä jätteen siirtoasetuksen liitteessä V tarkoitettua jätettä, jos ilmoituksen tekijä luotettavasti osoittaa, ettei kyseisellä jätteellä ole yhtään jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ominaisuutta; sekä

2) että jäte poikkeustapauksessa voidaan luokitella vaaralliseksi jätteeksi ja sen vuoksi soveltaa jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 1 kohdan mukaista vientikieltoa, vaikka jätettä ei mainita jätteen siirtoasetuksen liitteessä V tai se mainitaan sanotun liitteen 1 osan B luettelossa, jos kyseisellä jätteellä on jokin jätteen siirtoasetuksen 36 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ominaisuus.

Suomen ympäristökeskuksen on ennen 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä ilmoitettava asiasta vastaanottomaan toimivaltaiselle viranomaiselle. Suomen ympäristökeskuksen on myös kunkin kalenterivuoden loppuun mennessä ilmoitettava tällaisesta päätöksestä ympäristöministeriölle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

48 c §

*Jätteensiirtoasetuksen 18 artiklan mukaisen
jätteen kansainvälinen siirto*

Suomen ympäristökeskus voi pyytää jätteen kansainvälisestä siirrosta vastaavalta tai jätteen kuljettajalta jätteensiirtoasetuksen liitteessä VII tarkoitettua jätteensiirtoasetuksen 18 artiklassa tarkoitettuja jätteistä, jos se on tarpeen tarkastuksia ja täytäntöönpanoa varten.

60 §

60 §

*Jäterikkomus**Jäterikkomus*

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) rikkoo 5 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa, 6 §:n 1 momentin 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 17 §:n 1 momentissa, 18 c §:n 4 momentin 2 kohdassa, 18 g §:n 4 momentissa, 18 n tai 19 §:ssä, 40 §:n 3 momentissa, 50, 57 tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

1) rikkoo 5 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa, 6 §:n 1 momentin 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 17 §:n 1 momentissa, 18 c §:n 4 momentin 2 kohdassa, 18 g §:n 4 momentissa, 18 n tai 19 §:ssä, 50, 57 tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

2) laiminlyö 7–9 §:ssä, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 18 c–18 m §:ssä, 51 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden, tai

2) laiminlyö 7–9 §:ssä, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 18 c–18 m §:ssä taikka 51 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden, taikka

3) toteuttaa jätteen kansainvälisen siirron jätteensiirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, jäterikkomuksesta sakkoon.

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapauksista koskevan määräyksen tai jätteensiirtoasetuksen vastaisesti, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, jäterikkomuksesta sakkoon.

Jäterikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 13 §:n 1 momentin nojalla annettua määräystä taikka laiminlyö 11 §:ssä, 20 §:n 1 tai 2 momentissa, 21, 49 tai 50 b §:ssä tarkoitettua velvollisuuden.

Jäterikkomuksesta tuomitaan niin ikään se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta rikkoo 13 §:n 1 momentin nojalla annettua määräystä tai laiminlyö 11 §:ssä, 20 §:n 1 tai 2 momentissa taikka 21, 49 tai 50 b §:ssä tarkoitettua velvollisuuden.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

74 §

74 §

*Tarkemmat säännökset**Tarkemmat säännökset**Asetuksella voidaan säätää:**Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:*

9) jätteen kansainvälisen siirron hyväksymisestä ja toiminnan ilmoittamisesta jätetiedostoon annettujen säännösten soveltamisesta sekä jätetiedostosta;

9) toiminnan ilmoittamisesta jätetiedostoon annettujen säännösten soveltamisesta sekä jätetiedostosta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .

2.

Laki**rikoslain 48 luvun 1 §:n muuttamisesta***Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 §

1 §

*Ympäristön turmeleminen**Ympäristön turmeleminen*

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

1) saattaa, päästää tai jättää ympäristöön esineen, ainetta, säteilyä tai muuta sellaista lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti taikka ilman laissa edellytettyä lupaa tai lupaehtojen vastaisesti,

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta tai tuotetta taikka käyttää laitetta kemikaalilain taikka sen tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000, tiettyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa taikka

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta tai tuotetta taikka käyttää laitetta kemikaalilain taikka sen tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti *taikka* otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2037/2000, *tiettyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006* tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 vastaisesti taikka jätelain (1072/1993) 60 §:n 1 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa taikka

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta taikka vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista

3) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä jätelain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen *tai jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 vastaisesti* taikka tuo maahan tai vie maasta ainetta, valmistetta tai tuotetta vastoin ympäristönsuojelulain nojalla annettua asetusta *taikka* vastoin otsonikerrosta heikentävistä aineista

annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000, tietyistä fluora-tuista kasvihuonekaasuista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktii-vin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muun-togeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elin-tarvikkeita tai rehuja vastoin muuntogeenis-ten organismien valtioiden rajat ylittävistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai ros-kaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sak-koon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

Ympäristön turmelemisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimatto-muudesta ryhtyy muuten kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla muuttamaan ympäristöä vastoin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), vesilain (264/1961) tai maa-aineslain (555/1981) säännöksiä tai Saimaan ja Vuoksen juoksutussääntöä taikka näiden nojalla annettuja säännöksiä, yleisiä tai yksit-täis-tapausta koskevia määräyksiä taikka kaa-vaa tai lupaa siten, että teko on omiaan aihe-uttamaan vakavuudeltaan ympäristön pilaan-tumiseen rinnastettavaa muuttumista.

annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 2037/2000, *tietyistä fluora-tuista kasvihuonekaasuista annettua Euroo-pan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 842/2006*, vaarallisten kemikaalien vien-nistä ja tuonnista annettua Euroopan parla-mentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 304/2003 tai pysyvistä orgaanisista yhdisteis-tä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 850/2004 taikka vie maasta muuntogeenisiä organismeja, niitä sisältäviä elintarvikkeita tai rehuja vastoin muunto-geenisten organismien valtioiden rajat ylittä-vistä siirroista annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1946/2003 si-ten,

että teko on omiaan aiheuttamaan ympäris-tön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäris-tön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ym-päristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeu-teen enintään kahdeksi vuodeksi.

Edellä 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun tahallisen rikoksen yritys on rangaistava.

Ympäristön turmelemisesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai törkeästi huolimatto-muudesta ryhtyy muuten kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla muuttamaan ympäristöä vastoin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999), vesilain (264/1961) tai maa-aineslain (555/1981) säännöksiä tai Saimaan ja Vuoksen juoksutussääntöä taikka näiden nojalla annettuja säännöksiä, yleisiä tai yksit-täis-tapausta koskevia määräyksiä taikka kaa-vaa tai lupaa siten, että teko on omiaan aihe-uttamaan vakavuudeltaan ympäristön pilaan-tumiseen rinnastettavaa muuttumista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
